

Oprichtingsdatum Instituut Fysieke Veiligheid naar 1 juli 2012

GASTCOLUMN

Ira Helsloot

'Veiligheid'-regio's?

Natuurlijk zijn veiligheidsregio's geen 'veiligheid'-regio's. Veiligheidsregio's gaan niet alleen niet over sociale veiligheid maar hebben ook niets te maken met de meest voorkomende vormen van fysieke onveiligheid. De spectaculaire teruggang van 1200 naar 600 verkeersdoden per jaar komt niet door de instelling van veiligheidsregio's. Ook aan de 2200 personen die per jaar omkomen in huis door het vallen van trappen en trapjes doet de veiligheidsregio niets. Publieke gezondheidszorg en infectieziektebestrijding... u raadt het al. Veiligheidsregio's zijn momenteel eigenlijk hulpverleningsregio's. Het kan dan ook niet verbazen dat veiligheidsregio's *avant la Wet-veiligheidsregio-lettre* meestal gewoon ook hulpverleningsregio's hetten.

Is deze observatie nu iets meer waard dan de betiteling semantisch geneuzel? Wat mij betreft wel en wel om twee redenen.

De eerste reden is dat het woord veiligheidsregio door de wetgever bewust gekozen is vanwege de uitstraling van het woord veiligheid. De betiteling past daarmee in een lange traditie van beleidssymboliek op dit terrein: van de organisatie Bescherming Bevolking (BB) die ons toch niet tegen kernbommen kon beschermen via een stortvloed aan slechts papieren planfiguren in de Wet kwaliteitsbevordering rampenbestrijding uit 2004 tot nu de gedachte dat details aan repressieve middelen in het Besluit veiligheidsregio's de hulpverlening, laat staan de veiligheid, echt ten goede komen. Het nadeel van dit soort symboliek is dat slechts de professioneel betrokkenen er in lijken te geloven terwijl de gemiddelde burger deze symboliek simpelweg doorziet.

De tweede reden is dat het wenselijk zou zijn dat er echte veiligheidsregio's zouden komen. Dus veiligheidsregio's die integraal bestuurd worden en te dure en ineffectieve respons inruilen voor effectieve preventie. De brandweer heeft de wenselijkheid hiervan in haar 'strategische reis' beschreven. Een eerste stap is om de veiligheidsregio's eerst eens echt over alle spoedeisende hulpverlening te laten gaan. Nu valt eigenlijk alleen de hulpverlening door de brandweer binnen de veiligheidsregio (en vormt daarmee ongeveer 80% van de begroting). Spoedeisende medische hulpverlening en noodhulp door politie vallen daarmee buiten de huidige scope van de veiligheidsregio. In de meeste beschaaft landen zijn echter bijvoorbeeld de spoedeisende medische hulpverlening en de brandweerpulpverlening gecombineerd om redenen van effectiviteit en efficiency. In Nederland heeft de ongeremd woekerende professionalisering van hulpverleningsdiensten ervoor gezorgd dat de ook hier bestaande combinaties van brandweer en ambulancedienst en zelfs van politie en brandweer geruisloos zijn opgedoekt. Dit heeft geleid tot meer professionaliteit, maar niet tot meer effectiviteit, en vooral tot meer kosten. Krachtig besturen van veiligheid is noodzakelijk om hulpverleningsdiensten te dwingen tot samenwerking en deprofessionalisering zodat de samenleving meer waar voor minder geld gaat krijgen.

Ira Helsloot
Hoogleraar besturen van veiligheid
Radboud Universiteit Nijmegen

Het Instituut Fysieke Veiligheid wordt de nieuwe ondersteuningsorganisatie van en voor de veiligheidsregio's. Het NIFV (inclusief de Landelijke Faciliteit Rampenbestrijding, bureau Veiligheidsberaad en bureau LMD brandweer, die al onder het NIFV vallen) en het Nederlands bureau brandweexamens (Nbbe) vormen straks samen het IFV. Ook een aantal taken van het bureau NVBR en de liaison van GHOR Nederland worden in het IFV opgenomen.

Van begin af aan is ernaar gestreefd het Instituut Fysieke Veiligheid op 1 januari 2012 in werking te laten treden. Dat is echter niet meer haalbaar, want om het IFV te kunnen oprichten moet de aanpassing van de Wet veiligheidsregio's voor 1 januari zijn aangenomen door de Eerste en Tweede Kamer. Zonder de wet kan het IFV namelijk niet bestaan en geen werkzaamheden uitvoeren. Het wetsvoorstel wordt dit najaar behandeld door de Tweede Kamer. Het is nog onzeker of de Aanpassingswet voor 1 januari 2012 is aangenomen. Dit betekent dat het IFV er niet op 1 januari 2012 kan staan. Boekhoudkundig kunnen organisaties op twee momenten in het jaar worden opgericht, daarom wordt 1 juli 2012 de oprichtingsdatum voor het IFV.

Onderwijl bouwen kwartiermaker Theo Bakhuizen en de stuurgroep IFV verder aan de organisatie. Eind van dit jaar moet bekend zijn hoe de nieuwe organisatie er precies uit gaat zien en op welke wijze de overgang van het personeel van de latende organisaties naar het IFV zal plaatsvinden. Het organisatieplan, personeelsplan, formatieplan en het sociaal plan moeten eind van het jaar klaar zijn. Op 1 januari 2012 begint het advies- en

besluitvormingstraject met de besturen en ondernemingsraden van de organisaties die opgaan in het IFV. Dit advies- en besluitvormingsproces moet op 1 april 2012 zijn afgerond, zodat in de laatste drie maanden voor de inwerkingtreding van het IFV de nieuwe organisatie ingericht kan worden. Zo zal er een huisstijl ontworpen worden en de nieuwe administraties voor personeel, financiën en salaris ingericht. Als dit allemaal is gedaan, kan het IFV op 1 juli 2012 daadwerkelijk van start.

HOE GAAT HET IFV ERUIT ZIEN?

Op 31 augustus stemde de stuurgroep IFV definitief in met de governance voor het Instituut Fysieke Veiligheid. Gekozen is voor een bestuursmodel waarin de algemene leiding (het strategisch niveau) in handen is van het algemeen en dagelijks bestuur van het IFV, dat wordt gevormd door het Veiligheidsberaad. De dagelijkse leiding van het IFV (het tactisch en operationeel niveau) is in handen van een driehoofdige directie. Deze bestaat uit een algemeen directeur, een directeur *operations* en een directeur kennis. De stuurgroep heeft besloten per 1 januari 2012 een voorlopige directie aan te stellen. Deze neemt bij de jaarwisseling de rol van kwartiermaker over van Theo Bakhuizen en gaat verder met het uitbouwen en inrichten van het Instituut Fysieke Veiligheid.

De drie kwartiermakers zijn ook de beoogd directeuren voor het IFV. Zij worden voor de tussenliggende periode aangestuurd door het dagelijks bestuur van het Veiligheidsberaad (dat bij ingang van het IFV ook het dagelijks bestuur van het IFV wordt) en leggen daar ook verantwoording aan af. ///

Vragen over het Instituut Fysieke Veiligheid? Stuur een e-mail naar info@ifv.nl

Vervolg van cover

Verder noemt hij het grote belang van multidisciplinair oefenen en optreden. Van coherente crisiscommunicatie en netcentrisch werken. Voorts alles wat met preventie te maken heeft, omdat daar nog zoveel winst valt te behalen. De balans tussen nationale politie en de veiligheidsregio's. En natuurlijk de meldkamerproblematiek in de meest brede zin van het woord.

Hij is terughoudend om nu al op de inhoud van de afzonderlijke onderwerpen in te gaan, al heeft hij er wel een mening over. Datzelfde geldt voor zijn boodschap richting minister en het kabinet voor de komende jaren: "Die wil ik graag eerst met de regio's bespreken. Daarom zie ik zeer uit naar de eerste vergaderingen van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur."

STAPPEN ZETTEN

In zijn bestuursperiode van drie jaar hoopt Wolfsen in elk geval te bereiken dat er op alle genoemde thema's belangrijke stappen vooruit zijn gezet. Dan staat het Instituut Fysieke Veiligheid er helemaal en heeft iedereen een helder zicht op de nieuwe constellatie van de meldkamer, om maar twee voorbeelden te noemen. Genoeg te doen. Vandaar dat Wolfsen ook helemaal met de minister eens is dat de veiligheidsregio's als zodanig nu eerst tijd en rust moeten krijgen om zich verder te ontwikkelen.

Net als het arsenaal openbare orde en veiligheidsbevoegdheden voor de burgemeesters is het pakket voor de veiligheidsregio's, met wat er nu aan wet- en regelgeving voorhanden is, bestuurlijk wel ongeveer compleet, vindt Wolfsen. Daar zal dan even niet meer de focus op hoeven te liggen. De grote uitdaging voor de komende tijd ligt volgens hem veel meer in hoe veiligheidsregio's tot op specifieke terreinen als de infectieziektebestrijding operationeel invulling geven aan het uitgebreide palet verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

De nieuwe voorzitter verheugt zich op de uitwisseling van kennis en kunde die er zit aan te komen. In dit verband vindt hij het Veiligheidsberaad ook een heel collegiaal beraad: "Dat past wel bij dat dienstbare." ///

WIE IS ALEID WOLFSEN?

Burgemeester van Utrecht sinds 1 januari 2008. Daarvoor zes jaar Kamerlid voor de PvdA. Eerder onder meer werkzaam als griffier bij de arrondissementsrechtbank te Zwolle, als rechter te Amsterdam en als vice-president van de arrondissementsrechtbank in Haarlem.

Mr. Aleid Wolfsen bekleedt een aantal nevenfuncties. Tot de nevenfuncties die hij niet in zijn hoedanigheid als burgemeester uitoefent, behoren onder meer die van lid van de Raad van Toezicht bij Slachtofferhulp Nederland, voorzitter van de Letselschaderaad, voorzitter van de Politie Kennis Raad, voorzitter Partnership Aanpak Seksueel Geweld en lid van de Politieonderwijsraad.